

اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری تحقیقات در آموزش و ترویج کشاورزی در ایران

عادله اسمعیلی دستجردی پور^۱، حسن صدیقی^۲ و محمود متوسلی^۳

^۱دانشجوی دکتری آموزش و ترویج کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، ^۲دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی

دانشگاه تربیت مدرس، ^۳آستاد گروه اقتصاد دانشگاه تهران

adeleh_1363usa@yahoo.com

در سال‌های اخیر تلاش‌های زیادی برای رقابتی کردن تحقیقات علمی در سطح جهانی انجام گرفته است. در این راستا در جوامع مختلف اصلاحاتی با هدف ایجاد انگیزه برای افزایش بهره‌وری و کارایی تحقیقات در زمینه‌های مختلف علمی صورت گرفته است. بهره‌وری و کارایی تحقیقات علمی نوعی تمرکز بر اصلاح سیاسی برای سیستم دانشگاهی است تا اصلاحات مورد نیاز در راستای بهبود تحقیقات و افزایش قدرت رقابت‌پذیری آنها صورت گیرد. تحقیقات انجام شده در زمینه ترویج و آموزش کشاورزی در نظام تحقیقات بین رشته‌ای قرار دارد و مبنای بسیاری از سیاست‌گذاری‌های تدوین شده در بخش کشاورزی محسوب می‌شود. از این‌رو، توجه به وضعیت تحقیقات انجام شده در این حوزه علمی پیامدهای مثبت سیاست‌گذاری و علمی را به همراه دارد. لذا، مقاله حاضر در پی تعیین کارایی مربوط به تحقیقات انجام شده در حوزه آموزش و ترویج کشاورزی می‌باشد. برای این منظور مقالات منتشر شده در مجله‌های مربوط به ترویج و آموزش کشاورزی به عنوان خروجی تحقیقات در این حوزه در نظر گرفته شده است. نهاده‌ها شامل هزینه مربوط به تحقیق و توسعه در بخش کشاورزی، تعداد دانشگاه‌ها با گروه ترویج و آموزش کشاورزی و جمعیت می‌باشند. به منظور تحلیل داده‌ها و ارزیابی کارایی از رویکرد تحلیل پوششی داده‌ها در دو حالت بازده ثابت و متغیر نسبت به مقیاس استفاده و برای محاسبه بهره‌وری از شاخص کندریک استفاده شده است.

واژگان کلیدی: بهره‌وری، ترویج و آموزش کشاورزی، تحلیل پوششی داده‌ها، شاخص کندریک، کارایی